

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopolni naj se pošilja uradno, oglas, reklamacije in denar pa upravnstvu. Rokopisi se ne vračajo. Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7. L. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

ŽITNA BITKA

In pomen uporabljanja umetnih gnojil

Pasivnost italijanske trgovinske bilance, na katero so vplivale predvsem velike množice uvoženega žita, ki je bilo potrebno za notranji konsum, katerega ni mogla kriti razmeroma skromna poljedelska proizvodnja naše države; nepopolne posledice, ki jih je ta pasivnost imela za državni finančni in gospodarski položaj; pouk, ki ga je dala vojna, ko je v skoro vseh evropskih vojskujočih se državah bilo občitati veliko pomanjkanje žita — ta in druga izkustva so povzročila, da je sedanja vlada začela posvečati največjo pažnjo poljedelskemu vprašanju. Žitna bitka, ki se je pričela pred dvema letoma, je dvignila to vprašanje na takšno mesto, kamor spada: poljedelstvo je stopilo med najvažnejše probleme italijanskega narodnega gospodarstva. To je bilo mogoče doseči šele tedaj, ko je bila premagana stara mentaliteta, ko so prišle ob veljavo težnje nekdanjih dni, ki so hoteli napraviti iz Italije za vsako ceno industrialno državo; tudi če niso bili dani pogoji za razmah industrije. Premagati to mentaliteto ni bilo težko delo za sedanjo, načelnika vlade. Izjavil je brez obotavljanja, da je Italija poljedelska država in da je treba začeti s politiko «ruralizacije», kar bo imelo za prebivalstvo dobre posledice v zdravstvenem in moralnem pogledu.

Poljedelska bitka je sedaj v polnem razmahu: s poljedelskimi potovalnimi šolami, s tiskom, s filmom («Luce») in z drugimi sredstvi se širi ideja «ruralizacije», dela se propaganda za razvoj poljedelstva in za njegovo izboljšanje. Tudi zakon igra pri tem veliko vlogo: ni dolgo tega, ko je bil objavljen ukaz, s katerim se prepoveduje ustanavljanje novih industrijskih podjetij v krajih z manj kot 10.000 prebivalci, če pristojno ministrstvo ne izda posebnega dovoljenja. Namen tega zakona je na dlan: preprečiti ustanavljanje novih pokrajinskih industrijskih središč, mest, ki bi ljudi vabila iz vasic in s polja v mestne ulice in tovarne, iskat takozvano «boljšo srečo».

Stvar z žitno bitko pa ni tako lahka, kakor bi morda na prvi pogled izgledalo. Kmet, in ne samo naš, marveč vsak kmet je že po naravi konservativen; orje in gnoji, seje in žanje, kakor so to delali njegovi očetje. In namen žitne bitke je predvsem izboljšati sedanji način obdelovanja zemlje, doseči, da bo zemlja dala kar največ pridelka. Mnogo truda in prepričevanja bo treba, da se bo kmet (in če rabimo tu besedo kmet, ne mislimo posameznika, marveč ves kmečki sloj) odpovedal tradiciji, da bo začel tudi sam razmišljati, kako bi čim več iztisnil iz svoje zemlje, kako bi čim koristneje uporabil pripomočke, ki mu jih nudita moderna tehnika in kemija.

Med najvažnejšimi nalogami žitne bitke je prav gotovo tudi vprašanje propagiranja, razširjanja umetnih gnojil, do katerih vlada med ogromno večino poljedelcev še zmerom nekažno nezaupanja. Res je med poljedelci, in posebno v naših krajih, prav mnogo takih, ki jim na eni strani denarne prilike ne dopuščajo, da bi si nabavili umetnih gnojil, na drugi strani pa nimajo toliko podjetnosti, da bi v to svrhu najeli posojilo; mnogo pa je tudi takih, ki bi si lahko nabavili umetnih gnojil, a tega ne store iz samega nezaupanja in negotovosti. Mislijo si: saj ima zemlja v sebi že toliko moči, da žito zraste, krompir in koruza. Kaj bi še umetna gnojila uporabljal, ko ne vem, ali bi se mi stroški izplačali.

To so omahljivci, ki se jim nezaupanje poraja iz nevednosti. Tem treba povedati, da se umetno gnojenje vedno izplača, ker pridejo z umetnimi gnojili v zemljo one snovi, ki jih rastlina rabi za svojo rast. Čim več je takšnih snovi — seveda do gotove meje — tem bujnejše bo rastlina zrastle in obrodila.

Številke v takšnih zadevah največ povedo. Zato naj navedemo, kar izkazujejo statističke, sestavljene na podlagi 40-letnih izkustev: z umnim umetnim gnojenjem se na vsak ha zviša pridelok žita za šest, osem do devet stotov, kar kaže, da se umetno gnojenje res izplača.

Agrarna komisija v Vicenzi je pred kratkim objavila zanimive podatke o uspehih umetnega gnojenja in obdelovanja na 100 poskusnih poljih (vsako polje meri 3862,57 kv. metrov), ki jih je ta komisija ustanovila.

Povprečni pridelok žita na vsakem izmed teh polj je znašal 9,75 stotov (vrednost L 1072), dočim je znašal pridelok na drugih, nezaosnovanih gnojenih in obdelanih poljih povprečno samo 5 stotov (vrednost L 550). Če od vrednosti pridelka poskusnega polja 1072 lir odštejemo 206 lir stroškov za uporabljen umetna gnojila, vidimo, da je čisti pridelok znašal 866 lir, in je bil torej pridelok na drugih poljih (550 lir) za več kot 300 lir manjši.

Mar se umetno gnojenje ne izplača?

Žitna bitka ima na tem in na drugih poljih še mnogo ledine, ki jo je treba razorati. Šele takrat, ko se bo kmet prepričal, da dela v svoje dobro, če se odpoje tistemu, kar je v tradiciji zaostalega in ne odgovarja več novi dobi, novemu načinu obdelovanja zemlje, ki sloni na dolgoletnih izkustvih, šele takrat bo mogoče reči, da je žitna bitka dovojevana in da je doseglja popolno zmago.

Interes in dolžnost vseh je, da prispevajo k tej zmagi v čim izdatnejši meri.

Trgovinska bilanca

poslednjih osmih mesecev

RIM, 22. Kakor poroča agencija «Roma», je znašala v prvih osmih mesecih tega leta vrednost italijanskega uvoza 14 milijard 541 milijonov 246.890 lir, vrednost izvoza pa 10 milijard 208 milijonov 635.812 lir. Deficit italijanske trgovinske bilance v prvih osmih mesecih tega leta, ki znaša 4 milijarda 332 milijonov 611.078 lir, se je zmanjšal v primeri z deficitom v prvih 8 mesecih leta 1926, ki je znašal 6 milijard 818 milijonov 407.946 lir za nič manj nego 2 milijardi 485 milijonov 795.868 lir.

Pogodba o znižanju plač

med fašistovsko konfederacijo trgovcev in konfederacijo fašistovskih sindikatov

RIM, 22. Med fašistovsko konfederacijo trgovcev in konfederacijo fašistovskih sindikatov je bil dosežen sledeč sporazum:

1. Smatra se, da je zapadel z dnem 31. oktobra t. l. dogovor Lantini-Pezzoli z dne 9. junija t. l., s katerim je bilo za vse trgovske uslužbence odloženo znižanje plač trgovskih uslužbencev na poznejši čas.
2. Po 1. novembra 1927. bodo stalne plače in mezde trgovskih uslužbencev, vstevši tudi njih draginske doklade, znižane za 10 od sto.
3. Tem znižanjem bodo podvržene tudi stalne plače in mezde onih uslužbencev, ki prejemale poleg stalne plače tudi provizije. Če pa so se vsled znižanja cen ali vsled skrajšanja prodaje zmanjšale provizije za več nego 20 od sto, stalne plače ne bodo podvržene nikakemu znižanju.
4. V 10 odstotnem znižanju bodo morala biti zapodena tudi ona znižanja, ki so bila že izvedena, bodisi na podlagi predložiteljnih revizij draginskih dokladov, bodisi pod vplivom znižanja povprečne mere eksistenčnega minimuma, kolikor je znašal dne 1. junija t. l.
5. Za one kategorije, ki imajo delovno pogodbo, veljavno za vso državo, bodo izvedena višje omenjena znižanja od pristojnih centralnih organizacij.
6. V onih slučajih, v katerih ne obstoja pogodba, veljavna za vso državo, bosta morali obe stranki v dogovoru o znižanju plač v višje omenjeni meri pojasniti tudi prejšnji gmojni položaj posameznih kategorij ter določiti rok za sklenitev tozadevne delovne pogodbe.

IV. mednarodni kongres za zračno plobo bo otvoril načelnik vlade

RIM, 22. V ponedeljek bo otvoril predsednik vlade na Kapitoliu 4. mednarodni kongres za zračno plobo. Do sedaj je napovedalo svojo udeležbo 50 držav, med katerimi se nahajajo letos prvič tudi premagane centralne države. Med temi poslednjimi je treba omeniti predvsem Nemčijo, ki ima danes najbolj razvito zračno plobo ter zavzema v tem pogledu prvo mesto med vsemi državami na svetu.

Novi potni listi

RIM, 22. Državni podtajnik pri ministrstvu za zunanje zadeve on. Grandi je predložil načelniku vlade on. Mussoliniju vzorec novih potnih listov, s katerimi bodo nadomeščeni sedanji trovrstni potni listi (posebni, navadni in izseljeniški). Novi potni listi bodo vezani v modro platno; na naslovni platnici bodo imeli napise v zlatih črkah in vtisnjene liktorske svežnje. Novi potni listi bodo opoliti v veljavo z dnem 1. januarja 1928.

Pogajanja med Vatikanom in Albanijo za sklenitev konvencije

RIM, 22. Agencija «delle Informazioni» doznava — kot pravi — iz dobro poučenih virov, da odpošlje albanška vlada v najkrajšem času v Rim posebno komisijo, ki se bo pogajala z Vatikanom za sklenitev konvencije med katoliško cerkvi in Albanijo.

Protifašistovski župnik konfirman

RIM, 22. «Tribuna» in «Giornale d'Italia» prinašata v svojih nocojsnjih izdajah, da se je v četrtak sestal pokrajinska komisija za konfinacije ter da je konfiriral dona Janeza Krstnika Orizzija, župnika v Pontogliju. Niso znani razlogi, ki so privedli komisijo do njegovega sklepa; izgleda pa, da je bila proti župniku podvzeta tako stroga mera radi njegovega protifašistovskega delovanja, ki je ogrožalo javni red. Konfirirani župnik je bil svojetasno vnet pristaš popolarske stranke.

Poslovna seja

jugoslov. ministrskega sveta

BEograd, 22. Včeraj se je vršila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 18. do 21. ure. Po seji so ministri izjavili novinarjem, da se je bavil ministrski svet izključno le z resortnimi posli.

Minister ver je dejal, da odputuje nocoj v imenu vlade na jutrišnje svetovnosti v Leskovcu. Tam bodo proslavili petdesetletnico osvobodjenja Leskovca izpod turške oblasti. Dalje bo odkrit spomenik padlim v vojni, pevsko društvo Branko bo imelo svojo proslavo in otvorili bosta poljedelska razstava in tekstilna šola.

Prometnemu ministru je bil odobren načrt gradnje železniške proge normalnega tira med Bitoljem in Prilepom v dolžini 46 km. Gradila jo bo družba «Rekord» v Beogradu. Stroški bodo znašali 39 milijonov 729 tisoč dinarjev. Generalna direkcija državnih železnic v Beogradu je dobila kredit 11 milijonov 977.000 dinarjev za nabavo olja, maziva, bencina in drugih potrebščin. Za popravilo železniškega predora v Vučkovicu na progi Kragujevac-Raška, je bil odobren naknaden kredit 10 milijonov dinarjev. V predor je vdrila voda.

Poplave v Jugoslaviji

BEograd, 22. Po izjavi notr. ministra je več krajev v Bosni, Crni gori in stari Srbiji poplavljenih. Sarajevski veliki župan je sporočil, da je reka Drina narastla za pet metrov nad normalno in da grozi mnogim krajem velika nevarnost. Oblasti so izdale potrebne ukrepe, da zavarujejo ogrožena mesta.

Istotako so narastle reka Raška, Ibar in Zapadna Morava. Po poslednjih vesteh pada v Srbiji neprestano dež. Morava je narastla za štiri in pol metre nad normalo. Oblasti so odredile potrebne varnostne mere.

Seje nemškega drž. zbora odgode

Rudarska stavka neha v ponedeljek

BERLIN, 22. Po dolgih pogajanjih je odobrilo arbitražno razsodišče povišanje plač stavkujočih rudarjev za 11,50 od sto. Tako lastniki rudnikov kot rudarji so morali odobriti razsodbo arbitražnega razsodišča tekmo današnjega dopoldne. Če pogodba ne bi bila odobrena, tedaj bi proglasilo razsodišče svojo razsodbo za obvezno.

BERLIN, 22. Delovni minister Brauns je danes popoldne v državnem zboru sporočil, da bo vlada navzlic odporu lastnikov premogovnikov proti razsodbi arbitražnega razsodišča takoj izvedla razsodbo, ki je bila sprejeta od delavcev z veliko večino. S tem se lahko smatra, je rekel minister, stavko kot končano. V ponedeljek bodo najbrž vsi rudarji nastopili svoje delo. Ko je minister Brauns še dodal, da se bo najbrž morala še nocoj proglasiti obveznost razsodbe v meznem sporu, je bila interpelacija o stavi stavljena z dnevnega reda debate.

Zasedanje nemškega državnega zbora je bilo odgodoeno do 22. novembra.

Patricij O'Donnell

primas Irske, umrl

DUBLIN, 22. Kardinal Patricij O'Donnell, nadškof v Armagh in primas Irske, je umrl danes ob 11.15 v Carlingfordu na Irskem. Za kardinala je bil imenovan o priliki konsistorija, ki se je vršil v decembru l. 1925.

Rojen je bil l. 1855. V svojem 33. letu je bil posvečen v škofa.

Nov ponesrečen poskus preokceanskega poleta

OLD ORCHARD, 22. Letalka Grayson, ki se je pred kratkim namenila odložiti svoj preokceanski polet do prihodnje pomladi, se je davi nenadoma premislila. Ob 6.15 je s svojim letalom startala na letališču Old Orchard z namenom, da preleti Atlantski ocean. Pa se je letalka kmalu spet povrnila. Do sedaj še niso znani vzroki, ki so povzročili njen nepričakovani povratek.

Dovgalevski uradno imenovan za sovjetskega poslanika v Parizu

MOSKVA, 22. Uradno poročilo naznaja, da je bil dosednji sovjetski poslanik v Tokiju Valerijan Dovgalevski imenovan za poslanika v Parizu namesto odpoklicanega poslanika Rakovskega.

Posojila, izdana v tem mesecu v Ameriki

NEW-YORK, 22. Po uradnih računih je bil v tekočem mesecu na ameriškem denarnem trgu dosežen rekord v podeljevanju posojil. Od 1. oktobra do današnjega dne znašajo posojila, ki so jih podelile ameriške banke inozemskim mestom, podjetjem in vladam, v celoti 250 milijonov dolarjev.

Tedenski pregled

ITALIJA

V poslednji nedeljski številki našega lista smo napovedali oktobrsko zasedanje ministrskega sveta, na katerem bodo posamezni ministri podali svoja poročila in bodo sklepali o resortnih zadevah. Napovedano je bilo, da se bodo vršile vsaj tri seje.

Res se je v ponedeljek sestal pod vodstvom načelnika vlade on. Mussolinija ministrski svet k svoji prvi seji. On. Mussolini je po prehodu na dnevni red podal kot minister za notranje zadeve podrobno poročilo o notranje-političnem položaju, ki se je od poslednjega zasedanja ministrskega sveta razvijal v znamenju miru in reda in je dejal, da je ljudstvo zadržalo svoje zgražanje in svojo bolest — kar priča njegovo zrelost, kljub usmrtitvi Sacca in Vanzettija, kljub pomanjkanju, ki ga občutijo povsod, kjer se borijo za svojo finančno obnovitev, in kljub atentatu na dva ravnatelja fašistovskega voditelja in umoru italijanskega podkonzula v Parizu grofa Nardinija. Pri

poročilu finančnega ministra on. Volpja je bila določeno, da se državnim nameščencem odvzamejo draginske doklade, oziroma znižajo plače. Tudi direktnim upokojencem bodo znižane njihove pokojnine. S tem bo država znižala svoje tozadevne izdatke za 200 milijonov lir.

Naslednji dan se je vršila druga seja ministrskega sveta. Sklepal je o ustanovitvi občinskih svetov, katerih člani bodo imenovani na predlog posameznih fašistovskih sindikatov. Razne občinske uprave bodo morale odpustiti gotovo število uradnikov, ker bodo obsegi posameznih občin spremenjeni. Pri poročilu pravosodnega ministra je ministrski svet sklenil, da se kazni za politične zločine, ki so bili izvršeni v nacionalne svrhe, ne vpisejo v kazenske sezname.

Svoja poročila so podali tudi ostali ministri. Ob tej priliki ponovno omenjamo osnutek odredbe za obvezno zavarovanje proti jetiki. Načrt je velikega socialnega pomena, če pomislimo, da bo zavarovana proti jetiki skoraj polovica vsega prebivalstva Italije. Ustanovljenih bo 200 do 300 zdravilišč, ki bodo mogla naenkrat sprejeti v zdravljenje 18.000 jetičnikov in 2000 od jetike okrevajočih ljudi. Bolnike bodo zdravili brezplačno in družine jetičnih delavcev bodo prejemale polovično delavsko plačo kot posebno podporo. Vendar pa država pri vsem tem ne bo ničesar utrpela. Stroške, ki jih bo zahtevala ta borba proti jetiki in ki bodo znašali 300 milijonov lir na leto, bodo plačevali prizadeti sloji sami na način, kot odrajujejo na pr. svoje prispevke za bolniško blaginjo. Uresničiti pa bo morala ta velikopotezni načrt Nacionalna blaginja za socialna zavarovanja.

Jetika se je razpasla v poslednjih letih predvsem v krajih, ki so bili najbolj prizadeti od poslednje vojne. So to predvsem naši kraji. In če upoštevamo, da se pri nas popije največ alkohola pijav in pokadi največ tobaka, potem je razumljivo, da mrejo naši ljudje kar od kraja in da vsakega tretjega izmed nas pobere ravno bela kuga.

V četrtak so se zbrali v rimski liktorski palači predsedniki fašistovskih konfederacij, ki tvorijo osrednji medindikalni odbor. On. Turati, glavni tajnik fašistovske stranke, jim je sporočil, da je načelnik vlade odločil, da bodo dobivali oni delavci, ki bodo pozvani v službo fašistovske milice, kot nagrado tri četrtine svojega dnevnega zaslužka. Kot znano, je na poslednji seji tega odbora general Bazan v imenu poveljništva fašistovske milice zahteval, da se izplačuje onim delavcem nagrada v znesku dveh tretjin njihovega zaslužka, a so zastopniki delodajalcev proti temu ugovarjali, in je bilo končno sklenjeno, da bo o tem vprašanju odločil načelnik vlade. Glede vprašanja cen pa so na četrtkovem sestanku sklenili, da se bodo stalno nadzorovale le cene neobhodno potrebnih življenjskih potrebščin, cene drugih življenjskih potrebščin pa se bodo skušale le ustaliti.

Tudi ta teden je prinesel nekaj novega v pogledu rimskega vprašanja. Fašistovska stranka je zavzela napram njemu svoje načelno stališče. Njeno uradno glasilo «Foglio d'Ordini», ki je izšlo v četrtak zvečer, je prineslo uvodnik, v katerem reasumira dosedanje zaključke polemike med vatikanskim glasilom in drugim italijanskim časopisjem ter označa kot smo dejali, stališče fašistovske stranke: «Rešitev rimskega vprašanja je težavna, toda ni nemogoča».

20. septembra 1870. je italijanski kralj Viktor Emanuel vkorakal s svojo vojsko v Rim in ga proglasil za prestolnico Italije. S tem se je nehala papeževa država in njegova posvetna oblast: Porodilo se je rimsko vprašanje. Papež namreč do sedaj juridično še ni priznal svojih bivših dežel kot last italijanske države. Italijanska liberalna vlada je takrat sicer uvidela, da je treba papežu priznati v Italiji posebno

ZAPOSLOVANJE
TRST-VIA FILZI 23-TEL. 44-03

Fialika

TRST-VIA FILZI 23-TEL. 44-03

POSREDOVANJE ZAPOSLOVANJE V TRSTU

BERLITZ-SCHOOL

Trst, Via Fabio Filzi 23 - telef. 44-82

Pouk in prevodi v vseh jezikih.

RYA je originalno mazilo
ki odpravi radikalno RYA

KURJA OČESA

Dobro se v vseh lekarnah,
po znižani ceni L. 3.—

FARMACIA SPONZA - Via Ter S. Piero 10 - Trst

Zapomnite si!

Ako želite prihraniti na stotine lir pri nakupu polnolitra, tedaj je neobhodno potrebno, da se obrnete naravnost na

VELIKO TOVARNO POHIŠTVA

lukusnega in navidega z LASTNO ZALOGO

G. BIECHER

TRST - Via dell' Istria št. 73 - TRST

Prodajajo se tudi posamezni kosi. 1087

Embalaze in točne pošiljke na deželo.

Gospodnje !!

Pri nakupu
manufakturnega blaga dajate prednost
velikim skladiščem v Trstu. Via Genova št. 21 (prej Campanile)

MARIA ACCERBONI

kjer se služijo slovenske odjemalke že
toliko let. Bogati dohodni perila, platna
visokega 150, kotenine po 4-90, gobasti,
damaskiranih brisač L 7-50, ham-
burške volne L 3-50, nogavice in volneni
po najnižjih cenah. (1086)

stališče. 31. maja 1871. je poslanska zbornica izglasovala takozvani garantirski zakon, v katerem pa si je napram sveti stolici pridržala nekatere pravice. Papež tudi tega zakona ni hotel pripoznati. V poznejši dobi so hoteli italijanski državniiki rešiti to perečo vprašanje na eden ali drugi način. Uspelo jim ni. Sedaj pa se je oprijela rimskega vprašanja fašistovska vlada. Način, s katerim se je načelo to vprašanje, je lojalna na obe strani in namiguje na eventualno ugodno vršitev 57-letnega spora.

Včeraj se je vršila v glavnem mestu Sicilije proslava, posvečena manom italijanskega državnika Frana Crispija. Proslava se je udeležil tudi kralj. Fran Crispi je bil med glavnimi voditelji italijanskega prepoda. Uradno glasilo fašistovske stranke pravi v svojem članku, posvečenem njegovemu spominu: «Danes ustanavlja fašizem novo sveto, idealno legijo svojih največjih predhodnikov, v katero bo jutri mesto Palermo zaznamovalo ime Frana Crispija».

INOZEMSTVO

Skoro ves predpretekli teden je jugoslovanski skupščinski verifikacijski odbor skrbno reševal svojo nalogo: proučevanje veljavnosti pri poslednjih volitvah izvoljenih poslanskih mandatov. V torek pa se je sestala jugoslovanska nar. skupščina in verifikirala od 315 izvoljenih mandatov 312. verifikacija dveh mandatov je bila odgodoena, mandat Miloša Vukičevića, sina ministrskega predsednika, pa ni bil odobren, ker Vukičević še nima 30 let in torej po določilih jugoslovanske ustave ne more biti izvoljen za poslanca. Verifikacijska debata se je končala v sredo, dan nato pa je jugoslovanska narodna skupščina volila svoje stalno predsedništvo. Izvoljen je bil za predsednika dosedanj zadržani predsednik dr. Ninko Perić, bivši zunanji in prosvetni minister, s 199 glasovom proti 100; 13 poslancev ni glasovalo. Za podpredsednika sta bila izvoljena demokrat Marković in musliman dr. Hrasnica, za tajnike Pušenjak, Popović, dr. Stević in Valter. Jesensko zasedanje jugoslovanske narodno skupščine je bilo odgodoeno za nekaj dni.

Istega dne, v četrtak, je imel demokratski poslanski klub sejo, ki je trajala skoro ves dan in je bila zelo živahna. Načelnik demokratske stranke in njenega poslanskega kluba Lj. Davidović je na tej seji podal ostavko na svoje mesto. Na seji je bil namreč zahteval, da se razčistijo odnosi med demokratsko stranko in vlado, da

demokratski ministri podajo o-stavke in da o teh dveh njego-vih zahtevah demokratski po-slanski klub glasuje. Poslanci niso glasovali. Sklenili so pa, ko je Davidović demonstrativno zapustil sejo, da mu bodo izra-zili zaupnico in ga prosili, naj umakne svojo ostavko. Nasled-nji dan je prejel stari voditelj demokratov nešteto udanostnih brzojav, in minister Kumana-dji je izjavil, da bodo demokratski ministri, če se izjalovi njio-va akcija za izpolnitev vseh ob-veznosti, katere so radikalni pre-vezli ob vstopu demokratov v vlado, podali ostavko in se u-klonili sklepom demokratskega poslanskega kluba, ki jim je staval glede tega ultimatum: Dne 25. oktobra se mora odlo-čiti, ali bodo radikalni izpolnili prevzete obveznosti ali pa bo moral demokratski ministri podati ostavke na svoja mesta. Kljub temu pa Ljuba David-ović doslej še ni umaknil svoje ostavke.

Spor med Jugoslavijo in Bol-garijo še vedno ni urejen. V Bolgariji je bilo sklicano z ozi-rom na proglasitev izjemnega stanja v dveh bolgarskih ob-mejnih krajih sobranje. V so-branju je ministri predsednik Ljapčev v sredo izrazil obla-žanje radi atentatov makedon-skih komitajev v Jugoslaviji. Jugoslovanski poslanik v Sofiji, je dejal Ljapčev, je postopal zelo prijateljski. Povdaril pa je, da ogrožajo taka dejanja v naj-večji meri interese bolgarskega naroda. Na bolgarski strani na-glašajo, da bo mogel biti spor rešen šele po povratku bolgar-skega kralja Borisa v domo-vino.

Povodom umora albanskega poslanika v Pragi Cena bega je nastala med evropskimi listi časopisna polemika, ki pa je v poslednjem času ponehala. Francoski list «Tempe» je sodil, da je treba trajno rešiti ita-lijansko-jugoslovensko nespora-zumljenje, kar je neobhodno potrebno za konsolidacijo ev-ropskega mira. «In ni nobenega dvoma, da bo onega dne, ko bo zaupanje med Rimom in Beo-gradom spet vzpostavljeno, iz-ginilo samo po sebi ono umet-no vzmetenje, ki ustvarja mučen položaj na Balkanu in ki se izpreminja v atentate in zločina podjelja neodgovornih elementov».

Medtem se je nesporazumlje-nje v albanski poslanski zbor-nici tako zaostriilo, da je mo-rala slediti vladna kriza. Zares, v petek je albanska vlada po-dala ostavko. Listi poročajo, da bo vladna kriza rešena še te-kom tega tedna.

Prvi obklicni četrti vlade dr. Seipela v Avstriji so posve-tili avstrijski listi dalje in kraj-še članke. «Neue Freie Presse» je prinesla članek, v katerem nasteva zasluge Seiplovega ka-bineta, predvsem pa napredujo-če gospodarsko obnavljanje av-strijske republike. «Reichspost» pa napoveduje, da se bo sedaj po finančni sanaciji pričela po-litična obnova, ki jo je dr. Sei-pel izvedel že v toliko, da je pričel narod spet verovati v de-mokratsko osnovo države.

V Nemčiji je bila proglašena pričetkom tega tedna stavka kovarjev, ki so zaposleni v pre-mogovnikih rjavega premoga v srednji Nemčiji. Delo je opusti-lo 63.000 delavcev. Stavkujoči delavci zahtevajo povišanje svojih dnevnih plač. Delodajalci so priznali, da je njihov gospodar-ski položaj zelo težak, zahteva-li so pa obenem, naj se dovoli zvišanje cen premoga. Tega pa vlada noče dopustiti. In stavka, ki utegne povzročiti zas-toj nekaterih panog nemške industrije, traja še vedno. Kri-tičen moment ustvarja za nem-ški notranje-politični položaj o-snutek šolskega zakona, ki ga bo vlada predložila drž. zboru. Osnutku tega zakona, ki daje cerkvi gotove pravice do šolske vzgoje in s katerim so, kot tr-di-jo socialisti, zvezani tudi ve-liki stroški, nasprotujejo celo Stresemannovi liberalci, ki so-delejujejo z vlado. Izgleda pa, da bo znala nemška vlada pre-magati vse ovire, da pa bo zato tu-di v svojem prvotnem osnutku spremenila nekaj bistvenih točk.

Poljska in Litva sta se v po-slednjem času radi preganja-nja njunih manjšin v obeh drž-avah sprijeli. Borba se je zelo zaostriila. Litva je v preteklem tednu vložila pri glavnem taj-ništvu Društvo narodov ostro protestno noto proti postopa-nju Poljske in nemški listi po-ročajo, da so v četrtak ali petek litovske oblasti dale zapreti li-tovsko mjeo napram poljski republiki.

DNEVNE VESTI

Par glasov iz ljudstva o letošnjih knjigah Goriške Maticе

— V sredo smo prejeli knjige. Že tri večere sedi pri mizi, cela naša družina in jih prebira. Žena se že jezi, ker smo porabili več petroleja za luč kot ponavadi. Moj sosed K. jih je pozabil naročiti. Sedaj me je prišel prositi, naj mu posodim zdravniško knjigo dr. Bačarja. Pa sem mu rekel, naj naroči poverjeniku, da mu piše pobje ter naj ne pozabi se vpisati za prihodnje leto. Jaz čitam bolj počasi in sem prečital le nekaj koledarja. Ko bom več prečital, bom vam že pisal. —

J. S., kmečki posestnik iz Ozeljana.

— skoro vsak tretji rudar je naročen na Vaše knjige. Ker že od nekdaj rad čitam, sem komaj čakal, da so prišle letošnje knjige Goriške maticе. Dvoje sem jih že prebral, ostale štiri pa prelistal. Z mojimi tovariši sem govoril v rovu, katera jim najbolj dopade. Najbolj jim je bil všeč popis vojne v «Zupanu Zagarju». Brevkove «Krvave jezdece» so pa nekateri sedaj še posebej naročili.

A. K., idrijski rudar.

— Je že tako, dostikrat mi zmanjka denarja za najpotrebnej-še stvari, ampak novih knjig in revij pa ne pustim zlepa mimo, da bi jih ne kupil. Posebno veselje imam pa letos nad Vašimi knjigami, katere sem naročil zase in pa svoje farane. Takoj sem jih raz-dal in pa še novih mi pošljite 20 izvodov. Ne vem katero bi raje: ali «Zupana Zagarja» ali «Krvave jezdece». Obe sta mi enako dragi. Pa «Zgodovino domačih živali» običujem ter v njej začetno brazdo božje Previdnosti, ki naj blagoslovi tudi Vaše delo, da bo obrodilo stoteran sad.

Župnik, poverjenik s Krasa.

— teta Ivanka mi vedno pravi pravljice. Tako lepih pa tudi ona ne zna povedati kot so v Ven-cu pravljic. Mojemu bratcu Tonč-ku sem že prečitala tri pravljice. Sedaj mu čitam tisto dolgo, dolgo povest o treh krojačih in enem samem možu. Mama mi je rekla, da dobiim prihodnje leto pripo-vedke. Ali bodo tudi te tako lepe kot so pravljice. Vas pozdravlja Anica Mermolija.

«KRVAVI JEZDECI» POHA-JAJO

Z velikim veseljem je spreje-lo ljudstvo letošnje knjige «Go-riške Maticе», najbolj pa Bev-kove «Krvave jezdece». V par dnevih je izginila tisočera na-klada tega prelepega romana. Na razpolago je samo še par sto izvodov. Kdor jih še nima, pa bi jih rad čital, naj se pobriga in čim prej kupi ali pa naroči, da ne ostane brez knjige.

TREBA BO IZBOLJŠATI

V zadnjem uradnem ceniku čitamo sledeče cene raznim sirom: italijanski ementaler - L 14 kg, gorgonzola - L 13 kg, belpace - L 15 kg, rimski ovčji - L 16 kg in bovski - L 10 kg.

Gotovo nimajo ostali siri takega izvrstnega mleka kot bovski, in vendar so stalno po tri do šest lir dražji od bovškega.

Kaj je temu vzrok? Naš domači sir ni prirejen okusu konsumen-tov po mestih in zahtevam trgov, dostikrat je zagrenjen in tudi po-kvarjen. Razmere po naših sirar-nah kričijo po nujni reformi.

Maslo iz našega izvrstnega mle-ka ima višje cene kot maslo v drugih pokrajinah, ker se ne iz-deluje več v štrucah, ampak čisto odgovarjajoče okusu in zahtevam trga.

Kaj bo tako z našim sirom?

Iz našega urada

Navodila za aplikacijo enotnega besedila o novčenju kr. vojske od 5. avgusta 1927, št. 1437.

Vojaški uradni list prinaša v okrožnici od 6. tega mes., št. 619 navodila za aplikacijo enotnega besedila kr. vojske, iz katerih o-puščamo vse na novo uvedene spremembe in poprave, katere ni-so v glavnih črtah spremenile prejšnjih zakonskih odredb v stva-ri novčenja.

Prinašamo le oni del, ki v res-nici zanima naše ljudstvo: 1) vsi sposobni novinci se uv-ščajo, da zadostijo vojaški dolž-nosti; imajo pa pravico do mini-malne službene dobe (tri mesece) oni novinci, ki se nahajajo v eni sledečih okoliščin:

a) sin edinec, zakonski ali legi-timiran, očeta, ki je vstopil v 65. leto starosti ali je nesposoben za koristonosno delo;

b) nezakonski sin, pripoznan od očeta, ki je vstopil v 65. leto starosti ali je nesposoben za koristonosno delo, kateri nima legiti-miranih otrok;

c) prvorojeni zakonski sin ali legi-timiran, od očeta, ki je vstopil v 65. leto starosti, ali nesposobnega za koristonosno delo, ki nima dru-gih otrok moškega spola, starej-ših od 16 let;

d) nezakonski prvorojeni sin, pripoznan od očeta, ki je vstopil v 65. letu starosti ali nesposobnega

za koristonosno delo, brez legiti-miranih otrok in brez drugega nezakonskega otroka mošk. spo-la, starejšega od 16 let;

e) sin edinec, zakonski ali legi-timiran, matere vdove;

f) nezakonski priznani sin nepo-ročene matere ali matere vdove brez legitimnih otrok;

g) prvorojeni sin, zakonski ali legiti-mirani matere vdove, ki nima drugih otrok moškega spola, sta-rejših od 16 let;

h) nezakonski prvorojeni sin, priznan od neporočene matere ali matere vdove brez legitimnih o-trok, ki nima drugih otrok moš-kega spola, starejših od 16 let;

i) edini vnuk deda vstopivega v 70. leto starosti ali nesposobnega za koristonosno delo, ki nima otrok moškega spola, starejših od 16 let;

j) edini vnuk babe vdove, ki ni-ma otrok starejših od 16 let;

k) edini vnuk prvorojenec deda vstopivega v 70. leto starosti ali nesposobnega za koristonosno delo in ki nima otrok moškega spo-la ali drugih vnukov starejših od 16 let;

l) vnuk prvorojenec babe vdo-ve, ki nima otrok moškega spola oziroma drugih vnukov starejših od 16 let;

m) prvorojeni brat sirot po očetu in materi, ki nima brata starejšega od 16 let;

n) brat edinec osirotelih sester, po očetu in materi, neporočenih ali vdov, ki nimajo otrok moškega spola, starejših od 16 let;

o) sirota po očetu in materi, ki ima brata nesposobnega za koristonosno delo, ko se druge brate mora smatrati neobstoječe v dru-žini;

p) zakonski ali legiti-mirani sin očeta, ki je umrl pod orožjem ali po odpuštu, superarbitriju, vsled ran ali oboljenja dobljenega v vojaški službi, oz. za nacionalno stvar v prej omenjenih okoliščinah, ki so navedene v 1. čl. zak. 24. 12. 1925, št. 2275 ali v kr. odl. zak. 10. 8. 1927, št. 1519;

q) nezakonski sin pripoznan od očeta umrlega pod orožjem, ali po odpuštu, superarbitriju, vsled ran ali oboljenja dobljenega v vojaški službi, oz. za nacionalno stvar v prej omenjenih okoliščinah, ko ni legitimiranih otrok rečnega oče-ta;

r) brat po polji vojaka, ki je umrl pod orožjem, po odpuštu, superarbitriju, vsled ran ali oboljenja v vojaški službi, oziroma brat po polji padlega za nacionalno stvar v gorionmenjenih okoliščinah;

s) zakonska ali legiti-mirani sin pohabljenega očeta in upokojene-ga vsled vojaške službe ali za na-cionalno stvar v gorionmenjenih okoliščinah;

t) nezakonski sin pripoznan od očeta brez legitimnih otrok in u-pokojenega vsled vojaške službe ali nacionalne stvari v gorionmenjenih okoliščinah;

u) brat po polji pohabljenega vo-jaka in upokojenega vsled vojaš-ke službe oziroma nacional. stva-ri v gorionmenjenih okoliščinah.

(Nadaljevanje sledi v četrtkovi številki «Edinosti».)

K. Vihtin - Dol: Zglasite se v Vaši občini, kjer so vam dolžni napraviti tozadevno prošnjo na naborno komisijo, a opozarjamo Vas, da morate imeti predvojaški tečaj, drugače boste v najboljšem slučaju služili tri mesece več.

Josip Makovec - Šiške: Posre-dovali smo, da pride do konkur-data rekvizicij. Nadejamo se re-sitve v kratkem.

Tajništvo.

Iz tržaškega življenja

Trije samomorilni poskusi

Včeraj popoldne okoli 10. ure je neki vojak, dodeljen postaji golobov-pismonoš v Zavljah, našel kraj steze v bližini tamošnje smodnišnice mladega moškega, ki se je zviljval v bolečinah in bolest-no hropel. Poleg njega je ležala steklenica. Vojak je takoj uganil, za kaj gre, namreč, da se je ne-srečni zastropil. Zato je pihel telefonirati rešilni postaji za po-moč. Kmalu potem je prihitel na lice mesta zdravnik, ki je dognal, da se je nesrečni zastropil s so-litr. kisline; izpral mu je želodec in ga dal hato prepeljati v mestno bolnišnico. Tam je bil kandidat spoznan za 31-letnega brusca Antona Bida, stanujočega v ulici Pozzacheria št. 2. Pri njem so našli pismo, iz katerega je razvidno, da je nesrečnik storil obupni ko-rak radi spora z ženo. Pismo, ki ga je naslovil na ženo, je Bida zaključil tako-le: «Če prideš, me boš našla na pokopališču pri Sv. Ani».

Stanje nesrečnega brusca je obupno.

S samomorom je hotela več-raj rešiti uganko življenja tudi 21-letna dinarica Ana K., stan-ujoča v ulici Malcanton št. 15. Oko-li polne se je podala k Sv. Andreju ter tam izpila znatno količino oc-tove kisline. Njeno ječanje je kma-lu potem privabilo nekega mest-nega stražnika, ki je uvidel, kaj se je zgodilo, telefoniral po zdravniku rešilne postaje. Ta je nesrečni mladenki izpral želodec in jo dal nato prepeljati v mestno

bolnišnico. Njeno stanje je sicer nevarno, a zdravniki upajo, da ne bo najhujšega.

K-eva je izjavila, da si je stre-gla po življenju radi brezposelo-sti.

Predpreteklo noč okoli 24. ure se je 43-letna Candida Fortul, stanujoča v ljudskem prenočišču v ulici G. Gozzi, sprla na pomolu Bersaglieri s svojim ljubimcem, premogarjem Martinom Bressi-chem. Ni znano, kaj je dalo po-vod prepiru, zdi se pa, da so bili vzroki za Fortulovo dokaj kočljivi, kajti ženska se je hudo raz-

vnela, in naposled je dala duška svoji žalosti in jezi s tem, da je skočila v morje. Nenavadnemu prizoru je bil priča čuvaj kr. Jav-nih skladišč Marjan Grandis. Vi-deč, da se ženska potaplja, je Grandis takoj skočil v vodo in spravil Fortulovo na varno. — Medtem so drugi obvestili o do-godku rešilno postajo. Zdravnik ki je kmalu po tem prihitel na li-ce mesta, je dal prepeljati Fortu-lovo v mestno bolnišnico, kjer si bo v par dneh opomogla, ako ei ni nakopala nevarnega prehlada. Bressich je bil aretiran.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Ta pa je znal.

Na jako zvit način je izmaknil neki neznanec razprodajalki toba-ka in poštini ter uradnih pristoi-binskih znank precej mastno vsoti-čo čez 800 lir. Bilo je to v četrtak. V prodajalnici, ki leži v ulici Maz-zini št. 12 v bližini županstva je stopil mlad, nizek in dostojno oble-čen gospod. Za vrati je pustil skoro novo kolo in se približal šle mladi razprodajalki Tereziji vdovi Toth in jo naprosil, naj mu napravi za 800 lir administrativnih znank, češ da jih bo kupil. Medtem je re-ke, da bo skočil do bližnjega žu-panstva, kjer ima opravke. In res — med tem ko je bil odsoten, mu je vdova napravila zadostno šte-vilo znank. Kmalu nato se je vr-nil ter se lotil preštevanja znank, če se ni morda vdova kaj usla. Medtem pa so prišli ljudje v ro-dajalno in vdova je pričela stre-či, tem bolj, ker je on sam dejal, naj kar drugim postreže. Ko je tu-jec prešel znanke, je navidezno vse skupaj zaprl med zbirko kol-kovnih pol, jih zavite tako polo-žil kraj sebe in dejal, da nima do-volj potrebnega denarja, naj pa razprodajalka htp počaka, da bo skočil do bližnje «Banca d'Italia», kjer bo zmenjal denar, medtem pa pusti kot garancijo, da se bo vr-nil, svoje kolo. Odsel je s svojo advokatsko torbo pod pazduho. In ga ni bilo pol ure, pa še druge po-ure. Končno je vdova, ki se je že jela razburjati in je nekaj sluti-la — odprla zavitek kolokovnih pol. Kako pa se je prestrašila, ko je našla vmes mesto znank v vrednosti 800 lir — le kos časo-pisa. No pa se ji ni zdelo še tako hudo, ko je videla, da ji je tat pustil vsaj skoro novo kolo. Kako pa se je začudila, ko je prišla kvestura in ji ga je odpeljala. Ko-lo, ki ga je tujec pustil v njeni prodajalni, je bilo namreč — ukra-deno. In morala ga je vrniti last-niku. Tako da ji ni ostalo drugega kot — 800 lir zgube.

Umrli jel

Pisali smo pred dnevi o delavcu De Luca iz Renč, ki se je v ulici Camposanto pri delu ponesrečil. Sedaj je revež, podlegel nevarni rani, ki jo je pri padcu zadobil.

Kod dobe karabinerji novo zastavo.

Danes je dobe v Ajdovščini, v nedeljo 13. nov. pa orožniki v Čr-nem vrhu in Godoviču.

Opirte lekarnе.

Danes v nedeljo dne 22. oktobra bodo odprte v Gorici sledeče le-karne: ves dan z nočno službo ves prihodnji teden Contin, Corso Ver-di št. 17; do ene ure popoldne pa lekarni Alesani, via Carducci št. 12 in Pontoni, via Rastello št. 26.

Bližajo se vsi Svati.

Goriški poteštaj je zaukazal, da mora biti do 29. t. m. končano vsa-ko morebitno popraviljanje in po-stavljanje spomenikov na mest-nem pokopališču, ker se bliža praznik, ki je posvečen spominu umrlih — in ko mora biti poka-pališče očistočeno vse nesnage. Po tem pretečenem roku se na poka-pališču ne bo smelo več delati in popravljati.

Zaprl so ga.

Orožniki so zaprli Jožefa Pav-letiča, 34-letnega, ki je bil pod stalnim nadzorstvom in stanuje v ulici S. Chiara 2. Izvršil je več goljufij ter je bil v bratskem znatom goljufije s Cijanom iz Ajdov-ščine, ki so ga zaprili v zvezi z ro-parskim umorom vdove Bratina na Cesti.

Smrtna nesreča

Zenske današnjega časa se lote-vajo najrazličnejših opravil, kate-ra so prej izvrševali le moški. Po-sebno na sportnem polju slede v vsakem oziru moškimi. Tako se je učila 24-letna Marija Glesich v streljanju z revolverjem. Ko se je v soboto dopoldne vežbala z nekim Karlom Vidričem ponovno v strelskih vajah z revolverjem, jo je na nek čuden, nepojasnjen na-čin zadela krogla v prsa ter je na-rani umrla. Ker sta dekle in njen oče inž. Glesich jako poznamo osebi v mestu, je nenadna tragična smrt vzbudila silno zanimanje in prepolno domnev med prebi-valstvom.

SV. LUCIJA OB SOČI

Običajni jesenski semenj, ki bi se moral zbiti pri Sv. Luciji dne 30. oktobra, se letos radi misijona prenese na nastopno nedeljo 6. novembra t. l.

PODKRAJ

Prefekturni komisar, ki je na-domestil v naši vasi bivšega pote-štaja, je pričel z akcijo za pobir-anje prispevkov, ki naj bi se po-rabili za nabavo zastave, katera bi so poklonila tukajšnjim oro-žnikom.

AJDOVŠČINA

Lačen tat.

Zadnje čase je prihajalo ajdov-skim orožnikom več pritožb od strani različnih gostilničarjev in trgovcev, da opažajo raznovrstne tatvine, ki pa niso nikdar pome-nile velikih izgub. Orožniki so iskali, kje bi našli tatu, ki se je večinoma spravil nad jedila. In so zaprli nekega Franca Bre-clja iz Ajdovščine, starega baje 24 let, po poklicu čevljarja, ki je brez dela. Kmalu je Breclj pri-znal, da je on tat. Povedal je tudi komu in kaj je ukradel. Kradel pa da je, ker ni imel kaj jesti in ker je bil vrh tega še lačen. Zato se je, kot smo omenili, spravil ve-činoma le nad jedila. Ivanu Fur-lanu iz Lokavca je pokradel malo kave, mleka, sira, kruha, vsega skupaj v vrednosti kakih 20 lir. Znanemu krčmarju Gustelju Cunti je po noči ukradel nekaj kruha in mleka, čeprav Cunta ni-ma mlekarnе in ne vodnjaka, pač pa je dobro vino; nekomu je po-bral 10 lir, ki jih je hranil na o-mari v kuhinji; Francu Slokarju in Ivanu Zornu iz Lokavca zopet nekaj kruha in sladkorja. Nekeč se je po noči priplazil lačen v sta-novanje Ivana Škerla. Kako se je razveselil, ko je našel na mizi pri-pravljeno večerjo za gospodarja, ki se še ni bil vrnil domov. Ena

Zopet človeška lobanja.

Nekaj posebnega je to, da so kar na več krajih skoro kar naen-krat našli več iz svetovne vojne pozabljenih kosti. Po večini se pri-človeku najlažje ohrani lobanja, ki se še najbolj upira trohnenju. Te dni so namreč znova pri sti-kanju po neki podzemski jami v neki vasi pri Komun našli človeš-ko lobanjo. Orožniki, katerim so najditelji to novico naznanili, so takoj preiskali okolico, če bi mor-da ne našli še kakih drugih člo-veških kosti. Pa niso našli ničesar. Strokovnjak, ki je pregledal lobanjo, je mnenja, da je lobanja bila 20-letnega mladeniča in da je že več let izpostavljena vremen-skim neprivikam. Iz tega je raz-vidno, da je lobanja kakega v vojni padlega vojaka. Pokopali so jo na vojaško pokopališče.

Med hlahto.

Te dni je Roža Cornelli, 25-let-na, iz Tolde, prišla v Gorico, da bi si poiskala dela. S seboj je prine-sla 300 lir. Ker je imela v Gorici svojo hlahto — svaka Franca Ci-lentija namreč, sorojaka — se je napotila k njemu in mu izročila denar, on pa ji je obljubil, da bo skrbel za hrano in stanovanje. Le-po je šlo dalje, dokler je Roža de-

lala in sadove svojega dela prina-sala svojemu svaku. Zgodilo pa se je, da je imela porčiditi in je morala v bolnico. In ni več mogla delati in tudi služila ni več. In ko se je vrnila k svojemu svaku, jo je ta lepo vrge skozi vrata. Medtem pa je ona zvedela, da je svak v času, ko je bila ona v bol-nišnici, pisal na njen dom v nje-nem imenu po pomoč. In res so mu poslali 300 lir, katere pa je on kratkotalo porabil. In radi tega se bo moral sedaj zagovarjati pred sodniki.

Umrli jel

Pisali smo pred dnevi o delavcu De Luca iz Renč, ki se je v ulici Camposanto pri delu ponesrečil. Sedaj je revež, podlegel nevarni rani, ki jo je pri padcu zadobil.

Kod dobe karabinerji novo zastavo.

Danes je dobe v Ajdovščini, v nedeljo 13. nov. pa orožniki v Čr-nem vrhu in Godoviču.

Opirte lekarnе.

Danes v nedeljo dne 22. oktobra bodo odprte v Gorici sledeče le-karne: ves dan z nočno službo ves prihodnji teden Contin, Corso Ver-di št. 17; do ene ure popoldne pa lekarni Alesani, via Carducci št. 12 in Pontoni, via Rastello št. 26.

Bližajo se vsi Svati.

Goriški poteštaj je zaukazal, da mora biti do 29. t. m. končano vsa-ko morebitno popraviljanje in po-stavljanje spomenikov na mest-nem pokopališču, ker se bliža praznik, ki je posvečen spominu umrlih — in ko mora biti poka-pališče očistočeno vse nesnage. Po tem pretečenem roku se na poka-pališču ne bo smelo več delati in popravljati.

Zaprl so ga.

Orožniki so zaprli Jožefa Pav-letiča, 34-letnega, ki je bil pod stalnim nadzorstvom in stanuje v ulici S. Chiara 2. Izvršil je več goljufij ter je bil v bratskem znatom goljufije s Cijanom iz Ajdov-ščine, ki so ga zaprili v zvezi z ro-parskim umorom vdove Bratina na Cesti.

Smrtna nesreča

Zenske današnjega časa se lote-vajo najrazličnejših opravil, kate-ra so prej izvrševali le moški. Po-sebno na sportnem polju slede v vsakem oziru moškimi. Tako se je učila 24-letna Marija Glesich v streljanju z revolverjem. Ko se je v soboto dopoldne vežbala z nekim Karlom Vidričem ponovno v strelskih vajah z revolverjem, jo je na nek čuden, nepojasnjen na-čin zadela krogla v prsa ter je na-rani umrla. Ker sta dekle in njen oče inž. Glesich jako poznamo osebi v mestu, je nenadna tragična smrt vzbudila silno zanimanje in prepolno domnev med prebi-valstvom.

SV. LUCIJA OB SOČI

Običajni jesenski semenj, ki bi se moral zbiti pri Sv. Luciji dne 30. oktobra, se letos radi misijona prenese na nastopno nedeljo 6. novembra t. l.

PODKRAJ

Prefekturni komisar, ki je na-domestil v naši vasi bivšega pote-štaja, je pričel z akcijo za pobir-anje prispevkov, ki naj bi se po-rabili za nabavo zastave, katera bi so poklonila tukajšnjim oro-žnikom.

AJDOVŠČINA

Lačen tat.

Zadnje čase je prihajalo ajdov-skim orožnikom več pritožb od strani različnih gostilničarjev in trgovcev, da opažajo raznovrstne tatvine, ki pa niso nikdar pome-nile velikih izgub. Orožniki so iskali, kje bi našli tatu, ki se je večinoma spravil nad jedila. In so zaprli nekega Franca Bre-clja iz Ajdovščine, starega baje 24 let, po poklicu čevljarja, ki je brez dela. Kmalu je Breclj pri-znal, da je on tat. Povedal je tudi komu in kaj je ukradel. Kradel pa da je, ker ni imel kaj jesti in ker je bil vrh tega še lačen. Zato se je, kot smo omenili, spravil ve-činoma le nad jedila. Ivanu Fur-lanu iz Lokavca je pokradel malo kave, mleka, sira, kruha, vsega skupaj v vrednosti kakih 20 lir. Znanemu krčmarju Gustelju Cunti je po noči ukradel nekaj kruha in mleka, čeprav Cunta ni-ma mlekarnę in ne vodnjaka, pač pa je dobro vino; nekomu je po-bral 10 lir, ki jih je hranil na o-mari v kuhinji; Francu Slokarju in Ivanu Zornu iz Lokavca zopet nekaj kruha in sladkorja. Nekeč se je po noči priplazil lačen v sta-novanje Iv

Gospodarstvo

SEMENSKI KROMPIR

Kakor lanskega leta, bo Tržaška kmetijska družba tudi letos skrombela za uvoz tujezemskih krompirja za seme. Ker pa je vlada dovolila uvoz semenskega krompirja le iz Nemčije, Holandske in Angleske, vabimo kmetijske zadruge in posamezne kmetovalce, da že sedaj določijo količino, ki jo nameravajo naročiti, ker se bo naročilo le toliko blaga, kolikor bo predznanovanega. Iz Jugoslavije je za letos uvoz krompirja za seme prepovedan.

Semenska rž in pšenica

Opozarjamo kmetovalce, ki si želijo svoj pridelek izboljšati s zamenjavo inozemskih semen, da imajo na razpolago še nekaj semen pšenice in rži naročenih iz Nemčije, in sicer:

Semensko rž »Petkuster Saatroggen«, katera glason opisuje uspeva zelo dobro v vsakih, tudi revnih tleh, bodisi na težki ilovnati ali lahki peščeni zemlji, ter **Semensko pšenico** »Square head Kolbena«, ožnana, katera prenese tudi najostrejšo zimo in obrodi v Nemčiji celo do 5000 kg po ha. Glason opisava zrna, od katerega smo dobili to seme, se je ta vrsta pšenice obnesla tudi tam, kjer druge vrste niso uspele.

Priporočamo našim kmetovalcem, da poskušajo z manjšimi množinami.

Umetna gnojila

Sprejemamo naročila za vagonске pošiljke superfosfata, kalijeve soli in amonijevog sulfata. Thomasovo žlindro smo letošnjo zalogo že razprodali in imamo le še za na dobro razprodajo.

Kmetijske stroje in orodje

Tudi letos smo prejeli novo zalogo žlindroznih plugov, bran, mlečnih posnemalnikov, transportne vrče za mleko itd. Stroj katehri nimamo v zalogi, lahko naročimo po želji stranke.

Za morebitne informacije ali kakršnakoli gospodarska navodila se lahko obrnete na urad **Tržaške kmetijske družbe v Trstu** ul. Torre bianca 19, tel. 44-39.

Ali sme pisatelji v svojih delih naslikati žive ljudi?

To vprašanje ni tako brezpomembno. Podpisani sem občutil to posebno živo. Dolžile so me (nepoklicane osebe sicer) ponovno in ponovno, da sem v svojih delih naslikal ljudi, ki še živijo. Kelo za »Jaka in za njegovo ljubezen« so že iztaknili žive tipe in so mi jih z očitkom serviral, seveda vselej tisti ljudje, ki niso prizadeti in ki se strahovito bojijo, da bi bili lahko v bodoče prizadeti. Zadnjič me je neka žena ustavila na cesti. »Vi, gospod, mi je dejala, »ali ste me res opisali v neki knjigi?« Jaz se prav res ne spominjam; morda, da je bil v resnici opisan tak slučaj, ki se je usodno strinjal z njenim življenjem, ali ne njenega obraza nismen opisal, ne njenega imena omenil. »Neka gospodična mi je pravila«, je dejala. Tista gospodična je res hvala vredna, da pazno čita moje povesti, za kar sem ji gotovo hvaležen, a je ob enem tudi obsodbe potrebna, če jih bere zgolj tako, kot poslušajo žensko obrekovanje in zgolj radi tega, da opokarja ljudi, kaj se je o njih reklo ali zapisalo. Draga gospodična, če brskam po romanih, bom skratkar našel vaš obraz in vendar ni rečeno, da je Strindberg, Zola ali Peladan narisal ravno vas, ampak vrsto ljudi, med katere spadate tudi vi, ki imate svoje sestre v intrigantstvu tudi na Francoskem in na Švedskem. Mene sicer take besede ne zganjajo, neredno je samo, da imajo človeka za nekakega obrekovalca, kar pa ni; to homo pozneje videli.

Menda sem že neke napisal sledeče Strindbergove besede: »Če Zola napiše pariski roman, tako v velikem Parizu nihče ne pozna njegovih modelov; če pa jaz napišem Stockholmski roman, takoj spoznajo v našem Stockholmu vse moje modele.« To besede stojijo na čelu romana »Crne zastave«, ki se mu ga noben založnik v Stockholmu ni upal založiti, ker so se bali škandalov. Založil ga je mlad založnik in napravil sijajno kupčijo — ljudje so kupovali roman radi škandalov, zanje je bil pamflet. Komaj danes ga morebiti uživajo kot čisto umetnino.

Ce je tako v Stockholmu, kako more biti šele pri nas, ko ne poznamo drug drugega samo v mestu, ampak tudi na deželi. Kolikor mi je znano, je moral pred leti neki ljubljanski leposlovni list prekiniti povest ravno radi tega. Skandal je bil prevelik. Pisatelj, ki bi hotel pri nas izhajati in ob enem slikati obraz dobe, v kateri živimo, bi moral biti skrajno neodvisen in imeti zelo trdo kožo. Zato bojaljivec nikoli ne bo dober pisatelj. Kdor pa ustvarja značaje, ki jih noben hudič več ne spozna, ni pisatelj, ker se ne opira na žive ljudi, ki živijo in dihaajo okrog njega.

Sicer pa do takih konfliktov ne pride samo pri malih narodih. Zadnje čase je izšel najznamenitejši roman največjega nemškega romanopisca Thomasa Manna »Zauberberg«. Ta roman se je kmalu razvil v družabni škandal, pisatelju je grozila celo tožba, a je ostalo samo pri polemiki. V Avstriji je nedavno izšel roman, ki se je pečal z družinskimi življenjem

neke znane dunajske osebnosti; pisatelj ima danes tožbo na grbi. V nekem nemškem listu berem tudi o nekem jugoslovanskem pisatelju, ki je pred desetletji napisal povest o neki ciganki Pjoneqah, šele pred kratkim tožila za odškodnino.

Pogledamo pa lahko tudi v zgodovino. Goethe je moral plačati nekemu dvornemu lizunu dvajset tisoč liber kot odškodnino za njegovo sestro, ker je z opisom zmanjšal njeno sposobnost za moštve. Dickens je bil od enega svojih junakov prav po židovsko oslepšan za ves honorar od romana »David Copperfield.« Tudi Moliere je moral občutno trpeti od modelov svojega »Tartuffa« in od njih pristašev. No, Goethe je moral še enkrat plačati odškodnino gospi Gretchen iz Weissadlergasse in nekemu Mercku, poleg tega je moral potegniti »Fausta« iz prometa. V Angliji bi lahko našli še vrsto takih slučajev.

Nedavno od tega je nemški list »Die literarische Welt« zastavil nemškemu pisatelju dvojno vprašanje: »Ali sme pisatelj v svojih delih naslikati žive ljudi?« in »Ali smejo takaj modeli zahtevati sodnijsko kako odškodnino.« Pisatelji so se oglasili v precejšnjem številu. Kar se drugega vprašanja tiče, so seveda vsi odgovorili z enoglasnim »ne«. (Opozarjati pa moram, da je tu govor o resnem literarnem delu, ne o kakem podlistkarstvu, ali nizki literaturi, ki je pogosto pisana na način, da vzbudi čim več senzacije in škandala. Take »literature« noben pisatelj ne bo zagovarjal.)

Poglejmo nekatere sodbe pisateljev glede prvega vprašanja.

Max Brod pravi: »Možno je, da uporabi pisatelj žive ljudi kot modele za osebe v svojih delih. Toda noben pisatelj ne bo vzel motiva iz življenja v svoje delo, ne da bi ga potom alkimije svojega ustvarjanja tako predelal, da bo podobnost z modelom dobil samo še površni čitatelj, ki mu je umetniška globina tuja. Pred očitki takih ljudi pa se ni mogoče zavarovati. Ne-koč mi je dejala dama: »Vi ste opisali gospi, ki ljubi pse in kaktuse. To sem vendar jaz. Toda jaz. Toda jaz nimam rečih las...« — »To je znamenje«, sem ji dejal, »da to vendar niste vi.« Pisatelj ne slika portretov, on ustvarja osebe, seveda pa nima drugega gradiva na razpolago nego to, kar je doživel.

Klabund piše: »Ne gre za to, ali naj bi pisatelj diskreten ali indiskreten, ampak zato, da je resničen in neponarejen. Indiskreten in resničen odgovarjajoč mi je ljubši kot diskreten in ponarejen.« Aleksander Lernet — Holenia: »Pisateljem služijo vselej žive osebe za model v toliko, v kolikor in kakor vsako drugi črpa svoje izkušnje iz okolice, iz življenja... Če imajo kritiki pravico, da se izražajo o kritiziranih osebah, ponajveč pisateljih, popolnoma svobodno, tako smejo isto delati tudi pisatelji...«

Jakob Wassermann: »V vseh časih so največji pisatelji izbirali modele iz življenja. Tolstoj, Dostojevskij, Balzac so svoje junake vzeli iz življenja. Nobenemu modelu ni bilo na um, da bi se javno uprl. Toda odkar romanopisci živijo, so jim očitali, da so slikali znane osebe. Pomisliti pa je treba, da po 20—50 letih nihče več ne ve, kdo je bil model za junaka, ki je postal nesmrten. Ubogi norec, ki je bil pred 300 leti za model don Kišota, živi večno (in se mora le pisatelju zahvaliti za to večno življenje, sicer bi nihče več ne vedel zanj)...«

Emil Ludwig: »Čudno vprašanje. Kakor da bi pisatelj sploh kaj drugega delal kot privatne osebe slikal.« Anton Wildgans: »Noben pisatelj ne more izhajati brez oseb in dogodivščin, ki mu jih nudi življenje.« Heinrich Mann se odreže na kratko: »Nikomur škodovati. Nikogar žaliti.«

V splošnem so literati vsi istega mnenja, da pisatelj jemlje svoje izkušnje, dogodivščine in osebe iz življenja in iz okolice, ki ga obdaja, toda jih prevrže, razvrsti in predela tako, da postanejo samo gradivo za novo zgradbo pisateljeve umetnine. Možno je, da površni čitatelj izlušči iz povesti kako osebo, ki je podobna tej ali oni živi osebi, vendar ta oseba ni risana zgolj radi osebe same, ampak predstavlja tisto vrsto ljudi, v katero dotična oseba spada; to vrsto je hotel pisatelj opisati, smešiti in bičati, ne pa osebo, ki je sama na sebi brez pomena.

Neki pisatelj odgovarja posebno energično: »Ne samo, da pisatelj sme opisovati žive osebe, mora jih opisovati. So zločinci, ki jim nobena svetna postava ne more do živega, zato je pisateljeva dolžnost, da jih on kaznuje in jih brezobzirno razgali pred svetom take, kakršni so.«

To bi podpisal tudi jaz.

France Bevk.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 1441

ODDA se postelja. Ulica Rismondo št. 12. Petrucci. 1441

BRIVSKEGA pomočnika ali poldelavca sprejemam takoj kot samostojnega za področnico. Ivančič Isidor, Brivce, Kana. 1403

SOLA, krojenja, šivanja, vezenja, mode, cvetja. Odprete 2. novembra. Trst, Via Lavatoio 5, Donda. 1454

SOBA, meblirana, se odda. Naslov pri tržaškem upravnistvu. 1455

GOSPA, ki govori slovensko, italijansko in nemško, bi spremljala otroke v šolo ali pomagala pri lahkih hišnih delih za L 60 mesečno. Via Gatter 32, Felcer. 1456

MLADENIC se sprejema na stanovanje in krano. Traversale al Bosco št. 3, I. vrata 7. 1457

SREČO, preteklost in bodočnost življenja pove avtorizirani kiromant v Via dela Pietà 12, vrata 6. Govori slovensko. 1465

MOTOR na nalfo 25 HP, industrijski, skoraj nov, izredna prilika, se prodaja. Mehanična delavnica, via Giulia 68. 1458

14-LETEN deček za kovaško-kleparsko delavnico, se išče. Via Gaspare Gozzi 3. 1459

VEČ čevljarških delavcev sprejemem, via Arcata 19, Pahor. 1462

HISA z vrlo, na Opčinah, se prodaja po ugodni ceni. Pojasnila se dobijo na Opčinah št. 236. 1460

GOSTILNA zraven sodnije, stoči nad 150hl vina, se prodaja radi družinskih razmer za polovično ceno. Natančnejša pojasnila daje županstvo v Stanjelu. 1461

HISA s pritlikalnim (vrto in godištem) se prodaja v Sežani. Jako pripravna za letovišče, v kraju zavarovanem proti burji. Pojasnila daje Ivan Kocijan v Žirjah št. 1, pri Sežani. 1463

GOSTILNA z dekretom bara, za razpečevanje močnih alkoholnih pijač, vrt, meblirano stanovanje, z nizko najemnino, se prodaja radi odhoda. Cena po dogovoru. Posredovalci izključeni. Via Scuole nuove 8 od 10. do 14. 1464

KINO IDEAL - Opčine. Danes od 16. naprej »Skokot v solnce«, roman v petih delih. V vlogah Livio Pavanelli in Elena Lund. Izredna prilika v ponedeljek in torek od 17.30 naprej. Elitni program s superfilmom »Plamen«, dramo v štirih dejanjih, s svetovnoznano Pola Negri. 1465

KVAS Società Ligure Lombarda, Trst, Piazza Scorsola 3, Te lefon 32-37 je najboljši po moči, trajanju in izdatnosti. 1443

LIKALNICA - pralnica oblek in perila. Delo točno. Via Xydias 4, Cirillo. 1027

DEČEK, star 14 let, z ljudskošolsko izobrazbo, zdrav in krepak, želi vstopiti kot vajenec v kakšno trgovino, najraje speccerijo, v mestu ali na deželi. Naslov: Beze-lik Ivana, trgovka v Idriji. 1426

SOFER išče službo pod šifro »Zanesljiv«. Pisma poslati na gorisko upravo. 1445

HISA sredi Postojne, pripravna za obrtnika ali za vinotoč, se prodaja. Istotam dvovpredzen voziček. Več pove lastnik, Postojna 172. 1446

SOFRSKA šola v Dutovljah in Sežani. Henrik Filipič, mehanik. 1447

KLAVIR, znamka »Schnabel«, dobro ohranjen, se prodaja ugodno radi selitve. Naslov pri tržaškem upravnistvu. 1450

KMEČKA družina za polovični pridelek se išče. Posvetstvo obstoji iz vinogradov, njiv, travnikov, gozda, skupaj 14 ha. Pojasnila daje Rudolf Tavcar, Ivanjigrad, p. Komen (Comeno). 1451

PAZITE! Najboljše, najlepše, najcenejše obuvale dobite pri Rebcu - Trst - Carducci 36. 1158

Tvrdka G. Struchel Succ. Trst

Via Mazzini 36 - Via S. Caterina 7

NAJNIZJJE CENE! ZAJAMČENO BLAGO!

Voleno sukno, baršun, Peluche, Karakul, Astrahan, svilenine, kožuhovine, zavese, preproge, volnena pogrinjala, predpostelniki, perilo, volnene in bombažaste pletenine, nogavice, rokavice, Pull'overs, Gilcits, šerpe, šal, čipke, paski, gumbi in drobnarije. 1081

STROKOVNA ŠOLA ZA UMETNOST ČESANJA IN NEGOVANJA LEPOTE

pod vodstvom profesorja dunajske in pariške akademije **FERDINANDA PEROUTKA**

Popoln pouk za oba spola vseh predmetov potrebnih za izvrševanje lasuljarskega poklica, negovanja rok in masiranja obraza.

Dnevni in večerni tečaj za začetnike in v poklicu že izvečane. Posamezne lekcije. Število gojencev je omejeno

ODPRETJE TEČAJEV V TOREK, 8. NOVEMBRA 1927. RAVNATELSTVO ŠOLE

V TRSTU - Corso Vitt. Em. III št. 31/I, tel. 17-92 daje potrebna pojasnila ustmeno ali pisмено in sprejema vpisovanja.

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske prošlosti (27) Spisal James Oliver Curwood Prevel France Magajna.

»Pa tisti človek, ki mu pravijo Črni lovec in s katerim se David tako tesno pajašči, je, kakor čujem, tudi Anglež, ki prebije mnogo svojega časa med njimi.«

»Da,« je rekla Anica. Le s težavo je spregovorila to besedo. Obrnila sta se in luči dvorca so jima skozi mesečno medlo sijale nasproti. Bigot je pogledal doli na lepo glavico, ki je bila tako blizu njegove rame. Ne da bi Anica kaj slutila, se je nalahko sklonil in se rahlo dotaknil z ušnicami njenih svetlih las.

»Izdajstvo« — in zato potrebujem ob svoji strani mlade moči in poštenosti. V Davidu je vse to in Vi ga boste podžigali k vajtrajnosti,« je rekel. »On je eden izmed tistih, ki ne prodajo svoje duše in ne kupujejo z življenjem domovine,

ZALOGA »Eternita« in najfinejšega cementa »Udine«, kakor tudi razno železnino, štedilnike i. t. d.; vedno v zalogi po najnižji ceni pri Ant. Krizaju v Ajdovščini. 1393

GLASOVIRJE, harmonije, orgle itd. popravilja in uglašuje Andrej Pečar, Gorica, Piazza Vittoria 16, II. 1453

FOTOGRAFIČNI atelje (nasproti Teatro Nazionale) Fratelli Longo, Trst, Viale XX Settembre 59. Specialiteta za otroke. Povečanja. Posnetki v naravi. (1142)

ZALOGA papirja. Uvoz in izvoz na vse kraje. Cene ugodne. Tvrdka G. Dollinar, Via Ugo Polonio 5, Trst. 1452

PRISTNI čebelnji vosek plačuje J. Pavetič, št. Peter pri Gorici št. 101. po najvišjih cenah.

STABILIMENTO musicale »Giuseppe Verdi«. Via Imbriani 18, vogal Carducci. Muzikalije, godala, orkester, violine itd. 1024

ČEVljARNICA »Buon operaio«, Trst, Riborgo 31. Velika izbira čevljev. Nizke cene. 1022

TOVARNA pohištva, furlanske, z zalogo v Trstu, Via Ginnastica 21. Porocne sobe, obedne sobe, sobane, kuhinje in posamezni kosi. Cene zmerno. Plačevanje na obroke. 1073

ISACCO ABINUM, velika delavnica, vatrane odeje, žimnice in vzmeti. Trst, via S. Maurizio 7. 1239

Izredna prilika!

Velika partija pletenin, nogavic, sukna za moške obleke, pogrinjal, izdelanega perila in na meter, črpe de chine, bombaža za odeje, fuštanja i. t. d.

Največja izbira. Najnižje cene.

FONDACO

DI CONVENIENZA

Trst — Via Genova 21 A

TOVARNIŠKE CENE!

POTREBŠČINE za kovače, mehanike in mizarje samo pri

PELLER, KAHAN & C. d. o. o. z. Trst, Via S. Nicolò št. 12

Lastna skladišča v prosti hiši. TOVARNA REMSCHNEID - NEMČIJA

PRVI SOLSKI POUK:

Kupovati pri Ohler-ju = štediti

V ponedeljek 24. oktobra 1927 se bo razprodajalo sledeče blago v skladišču manufaktur št. 5

Trst, Via S. Lazzaro št. 5

10.000 m fuštanja »Lucia« po l. 2-90 m

5.000 m fuštanja »Vittoria« po l. 3-40

2.000 m flanelona za moške srajce po l. 5-30

Lawn-tenis, visok 75 cent. v vseh barvah po l. 1-90

Lawn-tenis, visok 80 cent. v vseh barvah po l. 2-40

Lawn-tenis, »Pirenet« 85 c. po l. 5-30

Pogrinjala, pol volnena 140x190 po l. 14-20

Pogrinjala, volnena 140x190 po l. 41-50

Pogrinjala, 140x240 po l. 145-

Belo platno za rjuhe, visoko 150 cent. po l. 4-70 m

Madapolan, vis. 80 c. »Extra« po l. 2-20

Nogavice, moške in ženske, srajce, robci

Posebne cene za razprodajalce.

Obiščite nas, predno zapravite vaš denar!

Trst — Via San Lazzaro št. 5

TVRDKA

WINKLER, OBLASCHIAK & C.

CORSO VITT. EM. III

— TRST —

nudi največjo izbero ženskih zimskih

PLAŠČEV

Vzorci

od L 80.— naprej

SIRUP PAGLIANO

prof. GIROLAMO PAGLIANO

Firenze, Via Pandolfini št. 18

Najboljše odvajalno sredstvo. Obvaruje in odpravi takoj influenco. Izobno čistilno sredstvo za kri, čisti čreva, ozdravi telesni zapor. — Sioves, ki ga uživa ta sirup že nad 30 let, jamči za njegovo izdatnost. — Varujte se ponaredb!

982

divjala po žilah kot ognjeni tok, se mu je sedaj prikazalo na obrazu. Tam, kjer je ob Aničini navzočnosti trepetala plemenita neznost, je zdaj gorel ogenj strasti in zmagoslavja, ki ga je vsega izpremenil.

Nikdar še ni lepota in nedolžnost tako vzdramila zlih želja v duši, ki je že brozgala po najnižjih globinah pohote in zapeljavanja. Zdal se je prvič v njegovem življenju porodila osupljiva resnica, da ga je usoda končno le ujelela v nepremagljivo past — da bi za Anico St. Denis žrtvoval ne samo naklonjenosti in bogastva, temveč vse, kar mu je neomejena moč kralja in gospe Pompadur dala v roke.

Ko ga je Vaudreuil videl prihajati skozi mesečino in mu je šel nasproti, je Bigotov obraz še vedno nosil znake zmagovitega veselja.

»No, kaj boste zdaj rekli o mojih očeh in moji paznosti?« je vprašal s svojim gladkim, opolzlím in prešernim glasom. »Krasna mesečna noč, lepo dekle — in priliko!« Kaj hoče človek več, celo Vi, Bigot!

Nadzornikovi prsti so krčevito zagrabil za mehkužno meso Vaudreuilove lakti.

»Hvala Bogu, da ste jo opazili, ko se je izmuznila po stopnicah!« je vzklíknil s pritajenim glasom. »Vaudreuil, nocoj Vam obljubljam, da bo guvernerstvo Vaše tako gotovo, kakor je gotovo, da je Anica St. Denis moja!«

Neizsleden smehlaj na Vaudreuilovem zabuhlem obrazu se ni izpremenil. »Torej se je zgodilo!«

»Zgodilo se je, kakor ste napovedali! Tesno pri meni je bila in njena roka je počivala v moji! Moral sem se boriti kot tiger, da je nisem objel. Ako bi to storil, bi jo izgubil. Tako je pa moja! Zaupa mi; veruje. Slike, ki sem jih ji bil naslikal, so jo spravile v ogenj! Druga ni treba zdaj kot poslati tistega mladega divjaka v Quebec, ga tam povisati in potem...«

»Tako je,« je pritrdil Vaudreuil. »Druga poti ni. In to mora temeljito izvršiti le spreten in pretkan mož,« in globoko se je priklonil poklonu, ki ga je s temi besedami dal sebi.

Razne zanimivosti

Novi davek na Francoskem

Pavel Ancel je hotel živeti na račun sodelavcev, ki niso bili tako prebrani kakor on. Hodil je po podeželskih mestih, predstavljaj se kot vladni uradnik, postavljaj v tem ali onem stanovanju svoj radio aparat, postavil se nato pred zakonski par, ki je bival v stanovanju in izjavil, da je prišel po davek na zakonca, ki niso cerkveno poročeni. Da je zakonca še bolj omamil kot poslanec davčne oblasti, je govoril brezično skozi svoj aparat s svojim davčnim predstojnikom, prosil ga za popust in po daljšem govoru naznanil zakonskima, da so bile njegove prošnje brezuspešne in da morata plačati 4000 frankov novega davka. Seveda je večina plačala zahtevano vsoto, ker se je bala, da bi ta nastala za obresti in globami. Ljudje so pa začeli govoriti o novem davku, o tem je zvedela tudi policija, ki se ji je pa kmalu posrečilo prijeti premetnega sleparja in izumitelj poplomo novega davka.

Amerikanska zakonodaja

Sodnija v Los Angelesu (Kalifornija, Zed. države) je pred kratkim obsodila ločeno gospo Daisy Lorentzen, da mora plačevati svojemu bivšemu možu po deset funtov šterlingov na mesec. Ta razsoda temelji na kalifornski zakonodaji, po kateri mora plačevati žena svojemu ločenemu možu mesečne prispevke za vzdrževalnino, ako so njeni dohodki višji od onih njegovega moža. To naziranje tamosnjih sodnij je popolnoma v skladu s mnenjem ameriških ženskih združenj.

Najbrž ne bo več pasel

V mali vasi v bližini Bromberga (Poljska Slozija) je pasel vaščanom ovce star pastir. Vsi svoji so mu bili umrli, le o sinu, ki se je bil že pred več leti izselil v Združene države Severne Amerike, ni vedel, ali še živi, ali je mrtev. Te dneve je pa povabil župan pastirja v županstvo in mu naznanil žalostno vest, da je njegov sin umrl v Ameriki, in veselo vest, da mu je zapustil pet milijonov dolarjev.

Kdor drugim srečo prerokuje

V Turinu in sicer v ulici Maria Vittoria je živel v neki podstrešni sobici Albertina Galvagno že trideset let. Te dneve ji je gospodar odpovedal sobo to pa iz higijeničnih ozirov, ker je bilo v njej nakopičene le preveč nesnage. Galvagno se je protivila izgonu in se obrnila na pomoč v tej zadevi na Dobrodelno združenje, od katerega je dobivala že dvajset let redno mesečno podporo v znesku desetih lir. Odposlanci tega društva so šli v stanovanje, kjer je prebivala Galvagno, da se prepričajo o resničnosti gospodarjeve trditve. Gospodar ni nikakor pretiraval. V sobi je bilo toliko nesnage, da so odposlanci skoraj omedleli. Sredi cunj, praznih steklenic, plesnivih krušnih skorij so dobili tudi bankovce in teh je bilo za eno vrečo. Galvagno je trdila, da je denar prislužila s tem, da je drugim prerokovala srečo. Pri čiščenju se je dobila tudi hranilna knjižica z vlogo 40 tisoč lir. Odposlanci so prenesli denar v vreči na neko banko, kjer se bo najprej vrela in njena vsebina temeljito razkužila in nato prestela zaloga bankovcev. Mestna policija se pa trudi, da izčisti podstrešno sobo, kar se ji pa ne bo tako kmalu posrečilo.

Iz plemiških krogov

Prihodnji teden se poroči 62-letna sestra bivšega nemškega cesarja Viljema, princesinja Viktorija Schaumburg-Lippe s tri in dvajsetletnim Rusom Aleksandrom Sovblovom. Zenin je bil častnik pri belih gardistih, pozneje je nastopal kot plesalec v Parizu, na Dunaju, na Rivieri. Pri tenisu sta se spoznala on in princesinja, ki se je zaljubila čez ušesa v slokega in prožnega Rusa. Obdarovala ga z dragocenostmi z denarjem in sklenila, da ga vzame. Tega ali nobenega, si je rekla in bila vsa srečna, da je Rus privolil v ženitev.

Koliko stane blisk

Močan blisk razvija ob času nevihte približno 800 kilovatnih ur sile in bi stal po obstoječem ceniku stockholmske elektrarne približno 240 švedskih kron (približno 950 lir). To je ugotovil švedski učenjak in strokovnjak za nevihte in bliske dr. Stenquist, ki ob enem tudi priporoča, naj bi ljudstvo ob nevihtah ne uporabljalo telefona.

Nesmrtniki francoske akademije

Finančna komisija francoskega parlamenta se je pri posvetovanju o proračunu spomnila tudi štiridesetih nesmrtnikov francoske akademije in jim po-

trojila njihove dosedanje mesečne dohodke, ki so znašali le sto frankov. Poleg tega dobe odslej nesmrtniki (po večini pisatelji) odškodnino v znesku 25 frankov za vsako sejo, katere se udeležijo. S tem ukrepom se je marsikateremu članu prej omenjene štiridesetice izboljšal položaj, kajti marsikateri nesmrtnik je vključ svojimi zaslugam za narod v tej ali oni stroki stradal.

Zločini na Angleškem

Ugotovilo se je, da je na Angleškem vedno manj zločinov. Leta 1926 je bilo za 882 manj obsodb kakor eno leto prej t. j. leta 1925. In 3479 manj kakor v letu 1924. Kot glavni vzroki ponehanja zločinov se navajajo: uvedba pogojne kazni, večje upoštevanje duševne manj vrednosti, ugodno posledice vzgoje po jetnišnicah in skrb za odpuščene kaznjence.

Ker so se protivil poroki

V vasi Meszagoly na Poljskem je umoril tridesetletni kmečki sin Zagelovic svojega očeta in svojo mater, ker sta se protivila njegovi poroki z neko revno deklico. — Mlada Egiptanka v Kairi je iz maščevanja, da se je njena družina protivila njeni poroki, zastrupila dve sestri in štiri brate z arsenikom. Usula jim je strupa v jed in samo ena sestra ni bila takoj mrtva.

Zverinska vrtnarica

Pred pariško poroto se je vršila razprava zoper 47letno otroško vrtnarico Bouvier. Nadzorovala je neki otroški dom in trpinčila malčke, ki so bili izročeni njeni oskrbi. Razprava je odkrila strahovite podrobnosti. Vse otroke brez razlike je mučila, privezovala jih je k drevesom, bičala jih do krvi, ščipala z razbeljenimi kleščami in poplajala jih v gnojnico. Neki mali deklici je odtrgala prst, načela ji z nožem jezik in ji izvinila roko. Obojena je bila na 15 let prisilnega dela. Občinstvo je bilo tako razkačeno na obtoženko, da jo je hotelo linčati v razpravnih dvorani, kar so komaj preprečili justični vojniki.

Iz knežje palače v ubožnico

V miskolški ubožnici je umrla te dneve grofica Gothard Kun v 62. letu. Bila je hči sedmograškega veleposestnika Ivana Barcsay-a, potomca sedmograške knežje rodbine Akuzija Barcsaya. Uživala je najboljšo vzgojo in bila učenka slavnega skladatelja Frana Liszta. Bila je lepa in mlada in noben ženini ni bil dovolj dober zanjo. Poročila se je z že priletnim grofom Kunom, a se je kmalu skesala in se poročila, ko se je bila ločila od prvega moža, s huzarskim častnikom Ludvikom Gencsicem. Grof Gothard Kun je kupil svoji ločeni ženi grajščino. Potem je pa prišel preobrat. Grof Kun je umrl, oče je izgubil vse premoženje, njen drugi mož se je zadolževal bolj in bolj, grad se je prodal in njen sin se je ustrelil. Njena hči je vzela učitelja in živi še sedaj v zasedenem ozemlju. Ko miš uboga je zapustila nekdanja grofica Sedmograško, živel nekaj časa pri prijateljih, dokler ni zaprosila miskolško ubožnico za sprejem. Od vsega svojega bogastva in od vseh svojih mladinskih spominov si je ohranila samo še pečatni prstan, ki ji ga je daroval na očetovem gradu nadvojvoda Jožef Habsburški.

Huda žena

Policija je zaprla v St. Denisu (Francija) žensko, ki je zadavila deset mesecev starega otroka svoje hišne gospodinje, s katero se je bila malo prej sprela. Morilka je priznala svoj zločin možu, ki je nato naznanil svojo ženo policiji.

Romantično je šla v smrt

V hotelu Santa Lucia v Neapolu so dobili baronico Apolonijo Marhart iz Berlina mrtvo v postelji. Devet in trideset let stara gospa, ki je slovela svoje dni kot krasotica, je šla sama v smrt. Obklekila si je bila svojo najlepšo in najdragocenejšo obleko in legla, izpišši strup veronal, v posteljo. Za svoj pogreb je zapustila 2000 mark in pismo s prošnjo, naj bi se s svilenim trakom zavezani za vožek položili k njej v grob. Policija je odprla zavojček in dobila v njem fotografije tenorja Benjamina Giglija.

Moža išče

Po ameriških in inozemskih listih kroži sledeča vest: Gospodična Adela Borges je ustanovila, preselivši se iz Am-

sterdama v Ameriko nekaj hotel za družine. Hotel je bil precej dobro obiskovan. Nekega dne se pa pojavijo pri gospodični redarji in ji povedo, da aploh ona ne more biti lastnica, ker dovoljuje postava hotele edino le poročenim ženam. Navetovali so žalostni gospodični Borges, naj se poroči takole n videz. Neki odvjetnik ji je tuji v resnici priskrbel mornarja Maksa, ki je obljubil, da jo poroči, toda deset dolarjev odškodnine mu morajo dati. Adele in Maks sta se poročila, policija je dala nato Adele dovoljenje za hotel, Maks je po poroki šel z ladjo zopet po svetu in se ni nikdar več prikazal. Precej premožna se je čez leta vrnila Adele zopet v svojo domovino. Zaljubila se je v Fernanda Monsoerja in ga poročila. Na Maksa ni niti mislila več. Z vsa zadovo se je pozneje začela baviti sodnija in sedaj išče Adele po časopisih svojega prvega moža, Maksa, tigar prilika pa ne ve povedati, samo zato, da bi se po vseh pravilih ločila od njega. Če se nahaja Maks slučajno v Trstu, naj bo s tem opozorjen, da lahko za služi še 10 dolarjev, to pot pa za ločitev.

Loterijske številke

izrečane dne 22. oktobra 1927:					
BARI	26	79	28	24	63
FIRENZE	39	71	68	13	50
MILANO	9	60	68	76	67
NAPOLI	69	28	76	78	23
PALERMO	66	58	32	12	68
ROMA	39	50	10	32	79
TORINO	70	78	88	40	89
VENEZIA	23	12	60	39	58

Naročajte in širite „EDINOST“

Avtomobilna črta
Trst-Lokve-Divača-Senožeče
PODJETJE BRUNELLI
Odhodi iz Piazze Oberdan.
Vozni red od 1. oktobra do 31. marca.
Iz Trsta v Senožeče ob 16.15. Iz Bazo-vice ob 16.45. Iz Lokve ob 17.— Iz Diva-če ob 17.10.
Iz Senožeče v Trst ob 7.30. Iz Divače ob 7.50. Iz Bazovice ob 8.15.
Listki za tja in nazaj: Trst-Divača in nazaj L. 13.— Trst-Senožeče in nazaj L. 16.—

SANTE BUSOLINI — GORICA

Apnenice v Solkanu. — Uprava v Gorici, Via G. Caprin št. 5, tel. št. 314.
Apnenice, ki delujejo noč in dan, se nahajajo ob cesti, ki pelje iz Solkana v Plave. Njihovo apno je mastno, kakor izhaja iz analize goriskega kmetijskega kemičnega poskuševališča od 13. aprila 1926, št. 701, in vsebuje skoraj sam kalcijev oksid (96.50%). Apno je prvovrstno, čisto, dobro kuhano, se da hraniti in pravno za katerokoli rabo. Prodaja se tudi ostanek (spurgo), ki je dober za zidove in kot gnojilo. Pri cenah je konkurenca izključena.

Oscar Canarutto

urar-zlata
Trst - Via M. R. Imbriani št. 13
s podružnico v Via Giacinto Galina 5.
Kupuje, prodaja in zamenjuje vrednostne predmete. (1089)

Električne svetilke in žarnice za Radio „METALLUM“

Glavna zaloga v Trstu 1108
A. Ulcigrai, Via U. Polonio 3

ZOBOZDRAVNIK Dr. Sardoč

sprejema ob sobotah popoldne in nedeljah (1070)
v POSTOJNI
(ambulanca dr. Fr. Gruđen)

NA OBROKE.

Obleke, dežni plašči, tkanine, perila, platno, dežniki, obuvala, gilet volneni in svileni i. t. d.
Znižane cene! Pogoji ugodni!
Via Roma št. 3, tretje nadstropje

Laurent Puccetti, Milano, via Marconi 83.

GLUHOST

Brez operacije in bolečin zamo-
rojo GLUHČI, ki so poskušali vsa brezuspešna sredstva, zopet pridobiti sluh, po učinkovitem načinu: uspešna proteza, ki je uspeh dolgotrajnih in truda-
polnih znanstvenih raziskovanj proti gluhosti, siskemu sluhu in brenčanju.
Interesenti se lahko zaupno obrnejo na znamenitega pariškega specialista za uspešno protezo, Laurenta Puccetti, ki bo s praktičnimi poskusi pokazal ta novi način.
Brezplačne konzultacije od 9 do 16: Goriška, četrtak 27. oktobra, Hotel Unione, via Garibaldi 10.
Trst, petek 28., sobota 29. in nedelja 30. oktobra, Hotel Vanoli, P. a. Unità. (1106)

NOVI DOHODI

MANIFAKTURNA TRGOVINA

TRST, Piazza Ponterosso 5
Platno Madonna, najfinije 80 cm. po L. 3.50
Pelle uovo 150 . . . 6.80
Pelle uovo 180 . . . 9.50
Pelle uovo 150 . . . 5.50
Platno za rjuhe posebno močno 150 . . . 6.30
Medapolen za perilo močno 2.50
Pelle uovo 4.50
Platno irpežno 5.20
Pelle uovo 2.50
Rigadin istrski 3.20
Posteljna pogrinjala, izbrana 20.—
Velika izbora volnenih pletenin (izredne cene) bombaževin in baržuna. Specijaliteti telesnega in posteljnega perila. Bogata izbora nogavic za moške, ženske in otroke. Veznine, čipke, vložki, itd. itd.
Oglejte si brez obveze za nakup!

ZLATARNA Albert Povh

Trst, Via Mazzini 46
Kupuje zlato, srebro in krone. Popravlja in prodaja zlatenino. — Cene zmerne.

Dr. Ivan Smerčinich

Radiolog
Diagnoza in zdravljenje z žarkom X
(Prej zdravnik v Rudolfskopolu na Dunaju in zdravnik sanatorija S. Giusto in mestne bolnice v Gorici.)
sprejema od 1. oktobra vsaki dan od 8.30 do 12 in 15 do 18, v nedeljah od 9—12.
GORICA, Via Seminario št. 24
(hiša Bader) (1050)

Al Gran Risparmio

S. LEVI
Trst, Via S. Lazzaro 9

NOVI DOHODI

VOLNENINE v vseh barvah od L. 2.20 do L. 2.50
PARTIJA FUŠTANJA, double face . . . 4.70 do L. 4.90
ADOPOLAN centim. 80 2.20 do L. 3.50
PLATNO MADONNA št. 12, 80 centim. po L. 3.—
PLATNO za poročno perilo 150 centim. po L. 5.50
PLATNO „Dowlas“, debelo, vis. 150 po L. 6.50
SUKNO „pettinato“, fino, meter . . . po L. 4.—
AORGI za srajce po L. 3.70
BORGI za delavske hlače po 7.—, 9.—, 10.—, 12.— in 15.— L. meter

Velika izbora BLAGA ZA PRTE.

SPECIALITETA: Pletenine, volnenine in fuštanje ter ženske in otroške nogavice.

Blago prve vrste. — Postrežba točna.

Zobozdravniški ambulatorij

Trst, Via Sottelfontane 6
od 9-13 in od 15-20
ob nedeljah in praznikih od 10-12.

Deželani dobijo popust za potne stroške.

Ljudske cene. 1088 Ljudske cene. Olajšano plačevanje.

Najnovejši dohodi dunajskega POHIŠTVA

navadnega in luksuznega. 983
Najzmernejše cene.

Na debelo. Na drohno.

R. CAMPONOVO

Trst, Viale XX. settembre 33.

Giovanni Sterza & C.

Trst, Via Coronio št. 5

Zaloga peči, štedilnikov, majoličnih in keramičnih plošč, pečic iz litega železa in cevi. (1125)

A. CRISMANCICH

Via Solitario 16
Najboljše cene v Trstu.

Zganje L. 12.—
Marsala 5.20
Vermouth 5.20
Strup po L. 8.— kg. 10.—
vina, likerji in spirit na izbero. (994)

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerve Dinarijev 60.000.000.—
Telefon 5—18, 22—98

PODRUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI

Glavnica in rezerve Dinarijev 60.000.000.—
Telefon 5—18, 22—98

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4½%, na tekočih računih po 5%, vezane vloge po dogovoru. — Prejema

in DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: GORICA, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad.

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo
Blagajna je odprta od 9½-12½ in od 14½-16

Podružnice: Novo mesto, Prevalje, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split. — Sezonska ekspozitura: Zagaška Slatina

Prodajalna z usnjem in čevlarskimi potrebščinami

Kemična pralnica za obleke

F. SAMOKEC-ŽIBERNA

TRST, Via Cesare Battisti 20

Stroji za šivanje, vezenje in pletenje, za dom in vsako obrtnijo. Potrebščine. Brusarnica in nožarnica. POZOR!! Za izvršena dela jamči.

E. PECENCO

TRST, Via Mude vecchia 3

G. TEMIL

GORICA - Via G. Carducci št. 6

Slamorenzice Mayfarth

8, 10 in 12 col. z verigo (tudi na obroke). — Noži za vsakovrstne slamorenzice po vzorcu. — Pastil „GRELL“ za kune in illice. — Lutzove peči. — Amerikanske žage „Renschel“, ameriški aparati za brušenje žag. — zeleznine.

M. KRIŽE — POSTOJNA.

Predno se odločite za katerikoli nakup obiščite

SKLADIŠČE POHIŠTVA

ALESSANDRO LEVI MINZI

Trst, Via Rettori 1 (Piazza Rosario) in Via Malcantone 7-13.

Naše cene ne poznajo konkurence.

FERRO CHINA PIGATTI

Okrpečevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti MALOKRVNOSTI, BLEDECI in za OKREVANJE

LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini

Manufakturna prodajalna

FONTE DI RISPARMIO

Trst, Via Giulia št. 15, Trst

Bombaževine, pletenine, volnenine, rokavice.

Velika zaloga nogavic in moških srajc.

Prodaja po tovarniških cenah.

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA V TRSTU

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
Via Milano 20, prilike (vokal XXX oktobra) - Tel. 16-04

Obrestuje hranilne vloge po 5%
Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.

Davek na obresti plačuje zavod sam.

Izvršuje nakazila pod ugodnimi pogoji za Jugoslavijo in ostale inozemske trge.

Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v DINARJIH ter jih obrestuje najugodnejše. — Daje posojila na menično poroštvo in zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti. Eskomptira trgovske efekte.

Uradne ure od 9-12½, dop. in od 2½-4 pop.

TRGOVINA

„FERRAMENTA MADILE“

družba z. o. z.

TRST, Via Carducci 22 (vokal Via Chiozza)

Velika izbora železnin in drugih kovin

SPECIJALITETA:

Potrebščine za obrtnike in rokodelce. Orodje za poljedelce. Ključavnice za vrata, okna, pohištvo i. t. d.